

DÉLI ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1909.

II. évf.

KEDD

37. szám.

Február 16.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Felelős szerkesztő:
DR. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZAM 108-52.
Hirdetések millim. számítással díjszabás szerint.

Tettegesség Péter király és a trónörökös között. Egy zenészeány öngyilkossága.

Az erkölcs.

— február 16.

A nagyváradai gimnázium öt diákját a tanári testület kizárta az iskolából azért, mert kitűdött róluk, hogy a «Fidibusz» című élelapp egyik ismert tehetséges belső munkatársaihoz, Szomorj Dezsőhöz, üdvözlő táviratot intézték abból az alkalomból, hogy nevezett író a büntető törvényszék egyik vizsgálóbírája önkényesen letartóztatásba helyezte.

A kizárást kimondó határozat indokolása az, hogy az öt megvádolt diák azon tényével, hogy egy pornografikus élelapp munkatársát, ebbeli irodalmi tevékenységéért üdvözölni merészkedett, súlyosan vétett a tisztesség és az erkölcsök ellen. Hát én a magam részéről az iskolai tanulmányai folytatásában súlyosan hátráltatott diákok bűnhődését és sorsát mélyen sajnálatosnak tartom; de nyíltan és őszintén kijelentem, hogy a tanári testület eljárását és határozatát mindenben csak helyeselhetem.

Leikes hive vagyok ugyanis a véleménynyilvánítás korlátlan szabadságának, mégis benső megdöbbenéssel értesültem a nagyváradai öt diák üdvözlő manifestációjáról.

Kérem önöket, ne méltóztassék ezen véleménynyilvánítást, amely tiszta meggyőződésből fakad, félremagyarázni vagy tévesen értelmezni.

Nem vagyok sem hipokrita, sem álszenteskedő, sem erkölcsbíró.

Vallom a böcs latin mondást: Nil humani a me alienum puto. Magyarul: semmiféle emberi dologtól nem irtózom.

Meg tudom bocsátani a legkülömb nemi és faji eltéréseket és kicsapongásokat.

Hiszek a Lombroso tanában, hogy a lánysz és az örület rokon megnyilvánulásai az emberi agynak.

Meggyőződésem, hogy a nemi

perverzítások nem egyebek, az emberi agyvelő beteges elváltozásainál és nem ritkán a legkiválóbb elmékben nyilatkoznak meg.

És mindezek dacára mégis bizonyos leküzdhetetlen idioszinkrásiával viseltem a pornografikus irodalom mindennemű termékeivel szemben és azok művelését s terjesztését a művészet bármely ágában elítélem és kárhoztatom.

En a pornografiát nagyon veszélyes társadalmi mételeynek minősítem és helyesnek minden intézkedést, amelyet az illetékes hatóságok és felügyeleti közegek annak elnyomására és elfojtására végett alkalmazásba vesznek.

A legnagyobb mértékben kárhoztatosnak tartom azonban a pornografiát különösen az éretlen koru, vagy mondjuk erősen kiskorú ifjúság lelkületére és erkölcsi érzületére nézve, amennyiben az egész életfelfogásuk és erkölcsi világnézetükre kiható maradandó káros nyomokat visszahagyni alkalmas.

Nem tartom megengedhetőnek, hogy a bármilyen nembeli ifjúság lelkülete, képzeleti és érzelmi világa már csirájában a rideg élet borzalmas mélységeinek iszapjától korán megmételjeztessék.

Az ellenzék és az ujoncjavaslatok. A balpárt tudvalevőleg elhatározta, hogy az ujoncjavaslatok ellen a leghevesebb harcot kívánja folytatni, Nagy György orsz. képviselő ma a Ház folyósóján kijelentette, hogy a balpárt az ujoncovitát legalább három hétig kívánja huzni, mert biztosra vehető, hogy ezen idő alatt a bankkérdés miatt a politikai helyzetben jobbra vagy balra, változásnak kell beállaniz, már pedig a balpártnak az a célja, hogy ez a változás még az ujoncok megszavazása előtt következék be. Nagy György megnozzátette, hogy a pártnak több tagja

arra kötelezte magát, hogy egy egész ülést fog kibeszélni. Farkasházi Zsigmond már meg is kezdte. A nemzetiségi párt és a horvátok is jelentékeny részt kívánnak venni az ujoncovitában, úgy, hogy a balpárt ezen oldalról is jelentékeny segítséget fog kapni tervei keresztülvitelében. Míg a balpárt az önálló bank forszirozására akarja az ujoncovitát huzni, addig a nemzetiségi párt ugyanezzel megakadályozni kívánja a kongrua-javaslat tárgyalását, amelyet a román papságra felelt sérelmesnek tart. A horvátok viszont a vita huzásával kellemtlenkedni akarnak annak a kormányának, mely kívánságait teljesíteni nem hajlandó. A négy tagból álló demokrata párt az ujoncjavaslatokat meg fogja szavazni és a vitában nem vesz részt. A párt-vezére, Vázsonyi Vilmos kijelentette, hogy a demokraták nem akarják, hogy Bécsben kucucabnak tűnjének fel, mint a kormánypárti negyvennyolcasok.

A magyarok és horvátok. Miot ismeretes, a szerb-horvát koalíció néhány nap előtt egy proklamációt bocsátott ki, melyben élesen elítéli a horvát alkotmányellenes állapotokat és erős támadásban részesíti báró Rauch Pál horvát bánt. Mint megbízható helyről értesülünk, új bált tárgyalások indultak meg a magyar kormány és a horvát koalíció között a béke érdekében. E tárgyalások már-már sikerre vezettek volna, ha az ütköző pont, a bán személye, nem nyomult volna előtérbe. Míg a magyar kormány csupán a tárgyalások teljes betetezése és a béke létrejövetele után hajlandó a bánt el ejteni, addig a horvátok azt követelik, hogy a béketárgyalások megkezdése előtt hagyja el báró Rauch a báni széket.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és 48-as kormánypárt a koalíciós kanapé-pür tárgyalása céljából ma délután értekezletet tart. Politikai körökben meg

nyilatkoznak hogy a néppárt és a függetlenségi párt között kitört konfliktust békézen intézik el. Hogyne, hisz Kossuth is úgy kívánja!

Sürgős mentelmi ügyek. A képviselőház mentelmi bizottsága tegnap délután Malatinszky György elnöklote alatt ülést tartott. Polónyi Dezső és Beniczky Ödön ügyében, melyen Justh Gyula azelezők is megjelent, aki kijelentette, hogy a szombati ülésen olyan zaj volt, hogy csak emelkedettebb hangon lehetett beszélni. Ő minden sértő szándék nélkül küldte le a képviselőket az elnöki emelvényről. Eira Polónyi és Beniczky visszavonták sértő kijelentéseiket, mire a bizottság napirendre térést fog javasolni az ügy fölött a Háznak.

Szerelem miatt a halálba.

Öngyilkos zenészeány.

Az éjjeli zenészkávéházak tiszos helyiségében is megerom a tiszta ideális szerelem. A dözsölő vendégek társaságában, ivásra kötelezett zenészeányok közül az éjjel egyik öngyilkosságot követett el, mert — szeretett.

Farkas Anna 22 éves zenészeány az éjjel Teréz-körut 35 szám alatti lakásán mellbe lötte magát és eszméletlen állapotvan szállították a mentők a Rókus-kórházba. Így szól a rideg rendőri hir. Az öngyilkosság oka azonban a szerelem. A derék kis zenészeány évek óta szeretett egy jogásziut, ki viszont szerette. Egymáséi azonban nem lehettek, mert a szülei — előkelő emberek — nem egyeztek bele a fiatalok boldogságába.

A léány megunta a sok hercehurcát, szenvedélyeit megfékezni nem tudta, tehát pontot tett az élete után, Levelet is hagyott hátra szerelmesének, melyben azt írja, hogy legyőz-

hetlen szerelme kergette a halálba. Szerelmesével nem tudván élni, nélküle sem akar élni. Vigasztalja az ifjút, hogy fogja őt még más is úgy szeretem. Farkas Anna életben maradásához nincs remény.

Király és trónörökös harca.

Tettlelesség Péter király és a trónörökös között.

— Saját tudósítónktól. —

Belgrád, febr. 16.

A belgrádi konakban Péter király és fia György trónörökös között tegnap este komoly jelenet játszódott le. György trónörökös bejelentés nélkül jelent meg azon a minisztertanácson, melyen a király valamennyi minisztere részt vett és amelyen elhatározták, hogy nem tartják opportunusnak háboruba keveredni Ausztria-Magyarországgal. A trónörökös, mikor e határozatot megtudta, magából kikelve rogtant be a tanácskozási terembe, ott éles hangon rátámadt atyjára és a miniszterekre és eljárásukat hazárdulásnak bélyegezte.

A nép és a hadsereg harcolni akar Ausztria-Magyarország ellen és ha a király gyáva a hadsereg élére állani, akkor mondjon le; adja át nekem, a trónörökösnek a kormányzás jogát és én tüstént átkelek hadsereggel a Drinán.

Péter király, akit fia szavai rendkívül föláborítottak, nem tudván fékezni magát, tetteleg inzultálta a trónörökös, mire az atyjára rohant, akitnek környezete segítségére sietett, hogy őt fia kezeiből megszabadítsa.

Péter király elrendelte fiának egy európai bíró szanatoriumba való elhelyezését, ahol elmebetegkeket gyógykezelnék. Belgrádban azonban kételkednek azon, hogy a király fenyegetését be is tudja váltani.

A szerb sajtóiroda az összes lapoknak megtiltotta, hogy ezen alírről tudósítást közöljenek.

A képviselőház ülése.

— Február 16-án. —

Már jóval 10 óra előtt benépe edett a folyosó. Különösen a függetlenségiiek jelentek meg nagyobb számban és tárgyalták a mentelmi bizottság tegnapi ülésén történeteket. Mindenkint megnyugtatót a bizottság döntése élelénk helyeselték különösen Justh házelnök korrekt magatartását. Sok szó esett a függetlenségi párt delután értekezletéről is és bizton remélik, hogy a két párt közötti ellentéteket sikerül majd elsimítani.

Ná v a y alelnök negyed 11 után nyitja meg az ülést. Elnöki irómanók és jegyzőkönyv felolvasás után Hé d e r v á r y Lehel a mentelmi bizottság jelentését terjeszti a Ház elé Polónyi Dezső és B e n i c z k y Ödön mentelmi ügyében. A Ház ehhez hozzájárul.

Polónyi Dezső ezután saját elhatározásából nyilatkozatot tett. Majd áttértek az újoncjavaslatok tárgyalására. Első szónok Nagy György, aki délig fog beszélni. Utánna még Molnár Jenő és Maniu Gyula fognak beszélni. A mai ülés 3 óráig fog tartani.

Napi hírek.

Háborus hírek. Illetékes helyről jelentik, hogy az újabban felmerült híresztelések, melyek az osztrák-magyar hadsereg háborus készülődésére vonatkoznak, minden alapot nélkülöznek. Az osztrák és magyar kormány teljesen a várakozás álláspontjára helyezkedett. Az esetben, ha Szerbia, dacára a többszörös figyelmeztetésnek, háborus szándékait megvalósítani megkísérelné, úgy Ausztria-Magyarország megteszi a szükséges intézkedéseket és minden befolyását érvényesíteni fogja az európai béke fenntartása érdekében.

Horvátországi hírek. Zágrából jelentik: A szociáldemokrata párt külön röpiratokban terjesztette az ellenzéki pártok manifesztumát, melyet kommentárral kísért. A rendőrség a röpiratokat leigialtatta. A párt ezután falragaszokon tette közzé a manifesztumot, melyet a rendőrség szintén elkoboztatott. A részvénytársasági nyomda, mely a Pokret című baloldári lapot kiadja, hivatalos értesítést kapott, hogy amennyiben a Pokret a felségárulási perről abban a tónusban fog írni, amint ezt eddig tette, az egész nyomda üzemét be fogják tiltani. A rendelet a még érvényben lévő 1854. pátenstre hivatkozik.

Mulatság Ujpesten. Az ujpesti szervezett munkásság tegnap este sikerült műkedvelő előadást rendezett az ujpesti Eden-színházban. A Csodagyermek című bonózatot adták elő zsufolt nézőtér előtt. A közönség minden szereplőt zajosan megtapsolt művészi színvonalú játékaért. A szereplők voltak: Rozgonyi Károly, Klein Jakab, Pratsér József, Goldschmid József, Grünbaum Ernő, Zsugovszky Ferenc, Winkler Lipót, Kornguth József, Benze Ferencné Kornguth Katica, Szentgyörgyi Aranka, Zsugovszky Ferencné.

X Kéz- és lábizzadás sok embernek óriási kellemetlenségeket okoz. Dr. Höning Izsó Villanygyógyító Intézetében (Károly körút 24) a Röntgen-sugarak segítségével teljesen fájdalomtalan módon tüntethető el e kellemetlen baj, még ha évek óta is dacolt minden orvosi kezeléssel.

X Feltűnést keltő Budapesten az országosan ismert Zélinger-féle készpénzrendszerű 1-50 rangú ural szabó-termék zseniális működése Smocing-öltöny mérték szerint 35 forint, tekeke vagy utcai öltöny 30 forint, télikabát 35 frt, prima munka, tiszta gyapjuszövetekből IV., belváros. Magyar-utca 3. sz. I. em., Kosuth Lajos-utca mellett.

X A farsangi idény alatt viselünk kemény eleji piqué-inget. Változatos kivitelben készíti tisztíva és monogrammal 6 koronáért Lukács divatháza Kecskeméti-utca 7. Különleges-ségek angol és francia cilinderekben **X T. olvasóink** figyelmét bátorkodunk felhívni azon körülményre, hogy Stern-

berg Ármán és Testvére csász. kir. udv. hangszergyára (Budapest, VII., Rákóczi-ut 36) ez uton hozza tudomására a nagybecsű zenekedvelő közönségnek, miszerint kitűnő szerkezetű és pompás hangu harmoniumot ezentul már az eddig nem létező 60 koronás árban is képes elismert elsőrangú kivitelben szállítani. 18 kor.

Sport.

A vasárnapi események egy része technikai akadályok miatt elmaradt s így kánytelenek vagyunk azt ma hozni.

—(Fővárosi Torna Club győz a Typographia S. C. ellen 4:0 (2:0). A Főv. T. C. mindvégig óriási fölényben játszott és hogy ilyen kis goal-különbséggel győzött, azt a Typ. lelkes elszánt kapuvédőjének Orsolyáknak és kiváló backjének Geisernek köszönhetik. Bíró Herzog Ede (M. T. K.)

—(II. oszt. bajnokság. A másodosztályban a feltűnő jó formát mutató Ujpest-Rákosp. A. C.-ot csak erős küzdelem után sikerül a vezető helyen szerelő N. S. C.-nak 2:1 arányban legyőznie. Bíró Vámos.

—(III. oszt. bajnokság. V. A. C.—Lith. S. C. 1:0.

—(Jég-hockey. Az elmaradt Slávia-match helyett a B. K. E. a Wiener S. C.-ot látta vendégül s azokat fölényes játéka után 29:0-ra verte, féldél 16:0. Bíró Minder.

Jég-hockey. Mint Prágából jelentik a cseh jég-hockey bajnokság győztese a Slávia lett. Annál jobban érdekel bennünket e hír, mert a Slávia kitűnő jég-hockey csapata jövő héten a B. K. E. legénységével veszi fel a küzdelmet.

Főiskolai birkózó bajnokság. A Debreceni Akadémiai A. C. vasárnap rendezte az 1908—9. évi főiskolai birkózó bajnokságát, amelyre Budapestről többen rándultak le. A főiskolai Sport Szövetség képviselőjében Moor jelent meg, míg a M. A. Sz. hivatalos kiküldöttje Radvány Jenő volt.

Könnyűsúly. 1. Radvány Odön (M. A. F. C.) 2. Szmétanovits (D. G. A. T. E.) 3. Farkas (B. E. A. C.)

Középsúly. 1. Vargha B. (B. E. A. C.) 2. Pap (K. E. A. C.) 3. Kovács (D. A. A. C.)

Nehézsúly. 1. Rácz V. (B. E. A. C.) 2. Bloch (M. A. F. C.) 3. Deák (K. E. A. C.)

A Fiumei Atl. Club birkózó versenye. Fiuméből táviratozzák, hogy a tengerpart menti bajnokságért folytatott küzdelem eredményei a következők voltak:

Könnyűsúly. 1. Dulin (M. A. C.) 2. Bronyai (F. A. C.)

Középsúly. 1. Előd (M. T. K.) 2. Csüdör (M. T. K.)

Nehézsúly. 1. Payr. 2. Masi (M. T. K.)

Turfi.

A teherközlésekről.

III.

A handicaper munkáját szemlélve, nagy látszik, ezuttal is szakértelemre valló jó munkát végzett. A handicapernek, mint minden ily nagyszabású sulyelosztó versenynek, vannak részei, melylyel sokan nem értenek egyet, amint-hogy egynémely pontjával mi sem azo-

nosíthatjuk magunkat, de azért, azt ezek dacára is, sikerültnek lehet mondani.

A Király-díj szerencsés nyerőjétől, a sulytartó Peregrintól eltékelintve, Köttingbrunnak kissé erős sulyozása tűnik fel ennek utóbbi mérsékelt formáit tartva szem előtt. A handicaper mentségére hozható fel, hogy ő mégsem hagyhatja figyelmen kívül azt, hogy a Derbyben megverte összes lovainkat, de ha ez nem is történt volna meg, Köttingbrunn legjobb stayerének egyikét enyhébb sulyozás mellett sem lehet esélyteljes pályázónak tartani ily korai versenyben 1200 méterre. Valószínűleg ő is csak az öreg Reeves lovainak sulytartója és semmi egyéb, de még ha ki is jönne, sem jelentene sokat, mert például Styrian és Come in time is kijöttek az Ausztria-díj 1300 méterére, csak hogy hiába jöttek ki.

Rentiernek, a verseny favoritjának és Monynak sulyai az első pillanatra a handicaper kivívó hibáinak látszanak. Ugy tűnik föl, hogy Rentier tulenyhén, míg Mony tulzigoruan vannak elbíralva. Hisz a Marchfield-díjban Mony a vert mezőnyben végzett, sőt a Villám-díjban sem volt sehol, pedig kilókat kapott Rentiertől. Minden oldalról támadják ezért a bécsi handicaper, pedig, ha közelebről nézzük a dolgot, nincs is ez olyan rosszul elintézve ilyen módon. Mony a legkorábbi lovak egyike, kinek egy-két galopp elegendő, hogy készen legyen; tavaly egymásután három versenyt nyert, az első a Przedswit napján, a többi pár napos közökben utána. Rentier pedig a nehezen preparálható lovak közül való, aki nem tudja még kora tavasszal azt a formát kifutni, mint később. Ő is kijött már tavaly a Przedswit napján, de egészen bizonyos, hogy Vansittart és Hírnök II. másutt végeztek volna 6—8 héttel később a Marchfield-díj körül, mint ezen a napon. Rentier nem áll egy-két fontnál többlet a legjobb Fantome alatt s hogy jöhetett volna Vansittart az Ausztria-díjban Fantomhoz? Rentier nehéz, nagy ló, akin nagyon sok ledolgozni való hus van, aki még például a Wenckheim napján is inkább jól táplált hátsónak festett, mint versenylónak. A handicapernek célja, hogy mindenképen nyílt versenyt csináljon és különösen megteheti ezt itt, ahol nincs semmitől sem megköteve és csakis impresszióinak hatása alatt áll.

Monynak különben vannak figyelemre méltó formái is, így például a Pratersteini díjban mutatott, hol Beau merite-nek 4 kilót és a korterhet adva, csak nehéz küzdelemmel maradt le másodiknak, míg Faragó egyforma sulylyal mögötte 3 hossal végzett. Faragó itt már nem volt egészen a régi, de a régi Faragót Rentier csak egy fél hossal, küzdelem után tudta megverni az Igazgatósági-díjban. Nem akarjuk ezzel Rentier érdemeit kisebbíteni, nem akarjuk őt két utolsó gyenge futása miatt figyelmen kívül hagyni, ő azért maradt, ami volt, legjobb flyereink egyikének, de most a Przedswittről van szó és arról, hogy speciell ő az lesz-e az idei harszó tél mellett április első felében már, mint ami a nyáron volt? Valószínű, hogy Ernszt ur is látta a Marchfield-díjat, az Igazgatósági-díjról is hallott talán valamit, ő valószínűleg ezekre a körülményekre gondolt, mikor a versenyben alig helyezett közéjük valamit. Akik számolnak és nem csak félkilókkal számolnak figyelembe fogják venni az elmondottakat.

Előre haladott idény miatt kályha-talczákban, szénkannákban, kocsolyákban melyen leszállított árak!

Biró Albert

Árjegyzék ingyen. ☐ vaskereskedése ☐ Telefon 06-52. Budapest, VI., Andrassy-ut 57. szám.

Ikerjegyű acélárukban valamint az összes konyhafelszerelésekben legolcsóbb beszerzési forrás

Farsangi bluzkülönlegességek
alkalmi ruhák, aljak, pongyolák mesés kiállításban

Faludi László

cégnél **BUDAPEST**
Andrassy-ut 48.
☐☐ Dívatlan ingyen. ☐☐

Mony terhével különben istállója meg van elégedve, ezidő szerint biztos indulónak jelzi, ami hogy nem olyan nagy istenkisértés, a fönt említett Pratersteini díjból is kitűnik, ahol az e versenyben kedvezően elbírált Beau merite-tel szemben 5 fonttal kedvezőbben áll, mint ahogy amott futottak és vele szemben is előnye koraisága, mert arról ez nem mondható el. — Ridolfi ugyane versenyben 10 kilót kapva Monytól — párra lefogadva — maradt el mellőle, most pedig csak 3 kilóval vinne kevesebbet.

Törvénytörések.

A fiumei iskolaszék sajtópöre. Három évvel ezelőtt K. Simó Ferencz hírlapíró a Fiumei Szemle című újságban éles támadást intézett a fiumei iskolaszék ellen, hogy az iskolákban a növendékeket magyar ellenes szellemben nevelik. E miatt sajtópert indított a fiumei iskolaszék nevében Zanella Rikárd hélyviselő, mint az iskolaszék elnöke, mely ügyet a budapesti törvénytörések esküdtbírósa ma tárgyalja Mikovich bíró elnöklése alatt.

Táviratok.

Szerbia háborut akar.
Belgrád, febr. 16.

A háboru-pártot a konstantinápolyi események újabb reménynyel töltötték el, mert azt remélik, hogy az új nagyvezér el fogja vetni az Ausztriával és Magyarországgal való egyezséget. Belgrádban azt mondják, hogy a mostani pillanat kedvez a háborunak, de ehhez az országnak elszánt fejedelmre volna szüksége. Ilyen ember volna a trónörökös, akit nemsokára királylyá fognak proklamálni.

A szerb minisztertanács.

Belgrád, febr. 16.

A minisztertanács megoldása elhalasztódott, miután az radikális párt delegátusok megállapodása ellenére Glavinic közgazdasági miniszter visszalépését követeli. Ez okból a hadügyminiszter lemondásának elfogadása tekintetében sem történt végleges döntés és megmaradását valószínűnek tartják.

Az új nagyvezér.

Konstantinápoly, febr. 16,

A kamara tegnapi ülésének megnyitása után az elnök bejelentette, hogy tegnap este közölte a szultánnal a kamara határozatát és éppen most kapta az uralkodó táviratát, mely szerint Husszein Hilmi basát nevezték ki nagyvezérré és belügyminiszterré és egyben megbízták az új kormány megalakításával.

Közgazdaság.

Általános bank részvénytársaság f. hó 14-én Dr. Fülöp Karoly társasági elnök elnöklése alatt 62 részvényes jelenlétében, kik 4.744 részvényt képviseltek, tartotta meg XIV. évi rendes közgyűlését, mely a felmentvényt az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak megadta és elhatározta, hogy a 241.668.28 K nyereség-

ből az alapszabályszerű levonások után K 26.999.50 a tartalékalapnak 205.000 K-ra való felemelése fordítottassék, osztalékul f. hó 15-től kezdve 6 százalékos K 120.000 fizetessék ki és a fennmaradó K 6.228.02 új számlára irassék elő. A közgyűlés a felügyelő bizottságba 10 rendes és 2 pótagot, a választmányba 35 tagot választott és az igazgatóságnak a kifejtett tettei eredményes működéséért köszönetet szavazott.

A Rimamurányi új igazgatója.
Hír szerint a Rimamurányi Vasmű Részvénytársaság igazgatósága dr. Biró Pált, a vállalat cégvezetőjét a vállalat cégvezetőjét a közel jövőben vligazgatóvá nevezi ki.

Színház és művészet.

A színpad világából.

Hogyan lettem én színész?
Irtta: Tapolczai Dezső.

Nem épen ritka eset és meg is történt, hogy ripacsból lett maccenás; de az én esetemben megfordítva történt: maccenásból lettem ripacs.

Ugy történt a dolog, hogy amint a kereskedelmi akadémia elvégeztem a magántisztviselői pályára léptem.

Mint lelkes színház-carát gyakorta eljártam, — 26 éves ifjú voltam akkor — abuda-krisztinavárosi szinkörbe, amelyben akkor Csóka Sándor színtársulato tartott előadásokat.

Legjobban tetszett nekem akkor a „Bukow, a székelek hóhéra” című rémdráma, amelynek előadásait többször végig élveztem.

Előadás után minden este át mentem a szinkörrel szemközt levő kormába és ott adtam a — bőkezű maccenást.

Műpártlói hejlumaim abban nyilvánult meg, hogy a színtársulat körítáit, már amennyire zsempénzemből tellett, megvendégéltem sűrrel és sósokiflivel.

Ezen bőkezűségem jolytán a kórista világban nagy népszerűsége tettem szert, sőt köszönetveitsemre is örvendtem.

A már említett rémdrámából, a „Bukow”-ban egy Vértessy nevű kórista is szerepelt, amennyiben, egy forintnyi honorárium mellett ő járta el a híres „Kalugyer” táncot a darabban.

Egy szép napon Vértessy sörözés közben említette, hogy a legközelebbi előadásán már nem ő fogja eljárni a népszerű „Kalugyer”-táncot, mert ő másnap katonai szolgálatra kénytelen bevonulni, s így gondolkodnia kell valakiről, aki a kalugyert helyette eljárja.

Én nagyon megörültem a kioalkozó alkalomnak és azt az ajánlatot tettem Vértessynek, hogy eszközölje ki, a színtársulat akkori rendezőjénél, Kazaliczky Antalnál, aki jelenleg kedves pályatársam a Vigszínháznál, hogy a legközelebbi előadásán én járhattam el helyette a birns kalugyert.

Vértessy kapott az ajánlaton és ki eszközölte Kazaliczky-nál, hogy másnap este 6 órára be lettem rendolve a színpadi próbára.

A próba annyira bevált, hogy a „Bukow” legközelebbi előadásán már csakugyan én jártam el a kalugyert még pedig zajos tapsok után meg is kellett azt ismételnem.

Ezen fellépésemtől fogva Csóka igazgató nyomban szerződött engem kóristának. — havi 15 forintokért.

És pedig nagyon büdognak éreztem magam új pályámon, mely szédületes karriérral kecsegtetett engem, amennyiben nem sokkal később már

sokoldalú tevékenységet tejtthetem ki és mint színlapbordó, kellékes és sugó is ragyogtathattam széleskörű tehetőségemet.

Idővel folyton előre haladtam a színi pályán és hogy mikép érvényesültem a vidéki színpadokou és hogyan jutottam a Vigszínházba, ezeket majd egy más alkalommal külön fogom leírni.

Darabváltozás a Vigszínházban.
Hegedüs Gyula rekedtsége miatt a mára hirdetett „A király” előadása elmarad s helyette „A kivándorló”, Herczeg Ferenc új színműve kerül színre.

Szimfonikusok. Az Országos Szimfoniai Zenekar teljes erővel folytatja Kun László vezetése alatt a vasárnap, e hó 21-én, este fél nyolc órakor a zeneakadémiában tartandó hangverseny próbáit. Nagyjában az estnek műsorával elkészültek és most már az egyes árnyalások, csiszolások foglalkoztatják az új művésztöletet, amely ezuttal négy különböző stílus terén fogja örvényesíteni képességeit. A Szentivánéji álom megnyitója, amelynek megírására Shakespeare remeke illette meg az alig 18 éves Mendelssohn, valósággal tipikus kifezdése a nagy zeneköltő sajátos alkotóerejének. A tündérek vidám-negédes hangja, amely az ő szerzőit jellemzi, ebben a műben éri el a tökéletességet. Hayen József „debpergés”-szimfoniája viszont egyik legnemesebb példája annak a reformatori és teremtő műköedésnek, amely a modern instrumentális zene atyamesterévó tette a roürau-i bogrnáru. Ezekkel a klasszikusokkal szemben a legmodernebb forradalmár eszmékkel képviseli Debussy Claude, akinek Tenger című 3 részből álló nagy szimfonikus költeménye lesz az est szenzációja. A három internacionális stílushoz járul a szimfonikusok hazai ujongása, Fenyves Jenő Parasztlakodalom című hangulatos magyar kompozíciója. A hangversenyre már csak elsőbbrangu jegyek kaphatók Bárdnán.

Mai műsor:

M. kir. Opera: II. Rákóczy Ferencz.
Nemzeti Színház: Falusi verebek.
Vigszínház: A kivándorló.
Király-Színház: Tánccs húszárók.
Magyar Színház: Falusi idill.

TOZSDE.

Az értéktörzsde irányzata tartott. Jegyeztek: Osztrák hitel 632.— Magyar hitel 743.50 Magyar koronajáradék —.— A gabonatörzsde irányzata szilárd és emelkedé: Buza áprilisra 18.— Buza októberre 11.13 Rozs áprilisra 10.43 Rozs októberre 9.42 Tengeri májusra 7.42 Zab áprilisra 8.76

Dr. Hönic Izsó

Villanygyógyító- és Röntgen-Intézet.
ELEKTROMÁGNESES GYÓGYÍTÁS.
Magas feszültségű áram, kék fénykezelés, villamos áramforrások, Finsen-féle vílámpafüzdők és az összes egyéb villamos gyógyműkök.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift.
Telefonszám 102-39.
Bevált gyógymód minden idült bajnál, különösen: Altatódoság, Álmatlanság, Fejfájás, Gödök (Paralízis), Gúrcinvelőszorvadás, Tabes, egfájalmak (schias), Szívbetegségek, Érdényelmeszesedés, Nyomor-bélbajok, Középvény és csúsz(Rheuma) izületi és csontbajok, Székrekedés, Daganatok, Anyagcsere-bajok (elhízás), Bőr-bajok(bőrvilásketegulus), Hajhullás, kopaszodás, Szőrtelenítésnél(arcon), Aranyeres csomók.
Kendelés délelőtt 8-11-ig, délután 2-6-ig.
Kívánatra prospektus.

Ajándékok:

ezüstből 2, aranyból 6, ékkövesek 30 ébresztőórák 4, zsebórák 6, ingaórák 14 koronától fejebb csakis jobb kivitelben beszerezhetők
Gáti és Szabó ékszerész és órasoknál Bécsi-utca 9., az Erzsébet-tér mellett.
Nagyobb ezüst tárgyak és ékszeres gyári áron a'ul. Eltörött órák és ékszeres igen kis költséggel helyrehozhatók, vagy becseséltetnek. Iessék czimünket társzájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

Rum legfinomabb likőr

előállításához küld utasítást **ingyen** **WATTERICH A.**
Budapest, VII., Dohány-utca 5.

Pénzt butorra,

zongorára. Butort, zongorát, hirtót, automobil, kurrens-áru, varrógépet, kerékpárt, stb. feltűnő jutányosan beraktározunk.
Tauszlk és Társa VI., Gyár-utca 21.
Telefon szám 83-97. Már beraktározott tárgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk. **Ügyvőkök és üzletajánlók magas jutalékban részesülnek.**

Gőzgépek.

1 álló Compound gép, 120 HP. Brusféle gyártmány. 1 magasznyomású gép, 100 HP. Prágai gyártmány. 1 magasznyomású condensatorral, 80 HP. Schimmelbusch gyártmány. 1 magasznyomású gép, 60 HP. Gráci Waggon-gyári gyártmány. 1 magasznyomású gép, 40 HP. Ringhoffer gyártmány. 1 magasznyomású gép 20 HP. Nicholson gyártmány. Továbbá több kisebb-nagyobb gép olcsón kapható:
ABELES EMILNÉL, BUDAPEST
V., Váci-ut 14.
Telefon: 24-41. és 98-32.

Kiadja:

A „DELI UJSAG” lapkiadó részvénytársaság.

Elegáns férfiruhákat

szállítok mérték után és mérsékelt szabott árban.

Uj férfiruha bérletemet a ruha visszaadása nélkül

és a ruhatár díjtalan karbantartása mellett az előkelő uriközönység figyelmébe ajánlom.

Deutsch F. Károly,
Budapest, VI., Andrassy-ut 1. em.

Berketz István utóda

Czégtulajdonos: **Kovács Endre.**

kelme-, selyemfestő- és vegytisztítógyára, Budapest, Kinizsi-utca 14. sz.
Vidéki megbízásokat pontosan teljesít. Telefon 63-36.

Gyűjtőtelepek:
IV., Váci-utca 51.
V., Lipót-körút 16.
VI., Isabella-utca 66.
VI., Andrassy-ut 50.
VII., Rákóczi-ut 78.
VIII., Üllői-ut 30. sz.

LEIGHTNER L.
HUNGÁRIA CZIPO-RAKTÁRA
BUDAPEST, V., Lipót-körút 13.

Saját készítményű férfi, női, gyermek, menyasszonyi és alkalmi cipők. — **KOBRAK**-féle női és férfi-cipők a legnagyobb választékban kaphatók.

Szállítható benzinlocomobil

4-5 HP. villanygyújtásos «Reformatör» motorral, körfűrészes és battával felszerelve, továbbá egy Kirchner-féle 2 baltájú stabil fagyógép és egy 25 Ampéres, 115 Voltos egyenáramú dynamógép, majdnem új állapotban helység-változás miatt juttanyosan eladó

Heisler Sándornál
Felsőerdősor 12.

Új rendszerű butorhitel!

Butorok csakis a legjobb kivitelben kaphatók készpénzért v. banknál törleszthető részletre.

Balázs és Társa
butorraktárában
Budapest, VI. ker., Révai-utca 3.
Váci-körút mellett.

A vásárolt butorok érékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak marad adósa, miáltal a butor mindenkinek készpénzárban számlithatók. A bankkölcsönt sem részjegyzés, sem egyéb költség nem terheli

Minek kétszeres arat

fizetni, mikor nálam újdonat új varrógépeket áráron kapni 5 év jófajással, előlegű 5 forint kifizendő, hátralék utána. **Singer női varrógép** magaskaru 27 forint, karikahajós női varrógép 40 forint. Czentralbobin női varrógép 45 forint. 5 fókos karikahajós vagy Czentralbobin női varrógépet remek kvalitásban 50 forint. Ölijesztő karikahajós vagy Czentralbobin női varrógép, remek darab 60 forint. Szállók, mely nem telet vizszoledom, vésziart visszküldöm, kocsiatás kovács, **HELAUSZ HEWER**, varrógép gyári raktára. Budapest, V., Vörösmarty-utca 40. földszint 5. sz. udvarban. — Ügyenökkel nem dolgozunk. visszontadók arsdvezményen részesülnek.

Modern transmissiók

és pedig: tengelyek, szijkorongok, állócsapágyak, függőcsapágyak, falicsapágy, Seller-vagy gyűrűslenésű, faliszekrények, kuplungok fogaskerekek, kötélkerekek, állítógyűrűk, könnyű motordellek stb. olcsón kaphatók: —

Abeles Emilnél,
Budapest, V., Váci-ut 14.
Telefon 24-41 és 98-32.

MAGYAR MERCUR BANK R. T.
BUDAPEST,
V., Ferencz József-tér 5. sz.
(Gresham-palota)

sorsjegyzótálya vesz és elad sorsjegyeket készpénzfizetés ellenében, napi áron és részletfizetésre.

Alakít sorsjegytársulatokat, saját számlára vagy megbízás alapján.

Videki ügyenököket kedvező feltételekkel bárhol alkalmazunk.

Ideal
írógép
abszolút látható írással.

Prospektus ingyen és bérmentve.
Magyarországi vezérképviselőség
Schott H. és Donnath
Budapest, Andrassy-ut 13.

Ajtók és ablakok
vasredőnyök, kapuvasrácszatok kertkerítések, cementslapok olcsón kaphatók,
Kelemen Mór
Budapest, Nádor-utca 72-74.
Fióközlét: Visegrád-utca 27.

Teudloff K. és Dittrich T.
gépgyár-részvénytársaság
Budapest, IX., Mihálkovics-utca 13. sz.

Különlegességek:
Felszerelési tárgyak, gőzkazánok, gépek, ipartelepek és gőzfűtésekhez. — Gőzsugár-készülékek, perfectió-, pulsométerek és feszmerőkbek. —
Városi vízvezetéki szerelvények.

Kristalin.
Teljesen ártalmatlan bőr- és arcszépítő-szer.
A mi még eddig nem volt a melynek hatása páratlan. A Kristalin a bőr ápolásának hatékony szerece eszköze. A bőr lelemészti e szala, simává, barsonyossá, határos fideségűvé és fehérreléssé. Pattanások és foltok a neves használat következtében eltűnnek. Mértékártó enyhe masirozását eltuneti az arcon, kezen, nyakon a rancokat és így eléri mindenki azt, a mit legjobban óhaj. — A Kristalin által az 5-11 éves korig szűkeg nővény kből nő. — A Kristalin mindig alkalmazható, de mindig mosdás után. Napon kevés a kamazandó és az arcs közepéül masszozandó el jobbra és balra mindaddig, míg nem hűlöl és el nem nyervek a borben. Ekor risspor is alkalmazható. — Sikerem abban fogon látni, hogy mindenki, a ki csak egyszer használta a Kristalint, soha sem fog más szert alkalmazni bőrének higiénikus konserválására és ápolására.
Olinkievich Sándor
román kir. nyőgyezetés szaxados és kómitus.
KRISTALIN MASSA:
Próbátégely 50 fill. Uvegdoboz 3 kor. Majolika díszítégely 5 korona
Kristalin szappan 1 kor. Kristalin powder 1 kor.
Kapható minden gyógyszertárban, drogériában és illatszertárban.
Megrendelhető: a „Kristalin” magyarországi töraktárában is, Budapest, VIII., Bioross-utca 91. sz.

Speciálista BREECHES nadrágokban
Legelegánsabb
uriruhák
készülnek
Tiller Mór és Társa
cs és kir. udvari szállítók polgári ruha osztályában
Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.
Pontos, lelkiismeretes kiszolgálás

ON BERLI
EGY ÓCSKA ZONGORÁT VAGY PIANINÓT ÉS **KIDOB.**
12 HAVONTA 12 VAGY 16 KÖRONA HÓLCSONDJÁRT VÉGRE PÉNZET KAPTA ZONGORÁJA NINCSÉN **HA FIZET**
HÁVONTA 20 KÖRONÁT, KAP EGY KIVÁLO GYÁRTMÁNYU LEGMODERNEBB ÉS ÁRÓMPEDÁLOS ÉRCPÁNCZÉLTÓKÉS KERESZTNÚROS-TETSÉSE SZERINTI SZIMBEN-ÚJ ZONGORÁT VAGY PIANINÓT NEM IRÁRLA VÁLTÓT, MEM ÁLLIT NEZEST ÉS MEM FIZET BANKNÁK KAMATOT ÉS MÉGIS TULAJDONA LESZ A ZONGORÁ, ILYEN IDEALISAN SZOLID LIBERÁLIS MÓDON KAPHATÓ KIZÁRÓLAGOSAN **CSAK**
STERNBERG-DEZSO
ZONGORÁ, ELŐRÁSI ÉS HOLESZESI TELEPEN BUDAPEST, V. KER. VÖRÖSMÁRTY-UTCA 9. SZ. SZÉKESZÁGOS, ZENÉBANKÁRI MUNKÁK SZIMBEN ZONGORÁK, BEZÁRÓLÁS, ÉS TÖBBI MUNKÁK VÉGREHÁZÁSÁRA

Sternberg Armin és Testvére
cs. és királyi udvari hangszergyár
Budapest, VII., Rákóczi-ut 36. sz.
Képes árjegyzék mindennemű hangszerről külön-külön kiadásban, mely ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy milyen eszközről kívántatik.

SZEPCESSY SANDOR
Budapest, VIII., Nap-utca 29. Telefon 56-98.
Vízvezetéki-, légszesz- és csatornázási, closetek, fürdőszobák, központi fűtések és szellőztetések berendezési vállalata és elvállal mindenféle jókarbantartási munkálatokat méltányos feltételek mellett.